

József Attila Tudományegyetem

Szeptember 12-én délelőtt 11 órákor az egyetem központi épületének aulájában rendezett ünnepi közgyűléssel nyitották meg a József Attila Tudományegyetem 1973/74. tanévét. Dr. Fodor Géza egyetemi tanár, az MTA levelező tagja, a JATE új rektora az Egyetemi Tanács nevében üdvözölte az ünnepi közgyűlésen megjelent Pálmát Kálmán osztályvezetőt és Miklós Imre főelőadót, a Művelődésügyi Minisztérium képviselőit, dr. Agoston Józsefet, a megyei pártbizottság titkárát, Szabó G. Lászlót, a városi pártbizottság osztályvezetőjét, Hantos Mihályt, a megyei tanács elnökhelyettesét, Papp Gyulát, a városi tanács elnökhelyettesét, Molnár Sándort,

Dr. Fodor Géza rektor mondott tanévnyitó beszédet.

a Hazafias Népfront megyei titkárát, Salamon Istvánt, a Hazafias Népfront városi titkárát, dr. Szontágh Ferencet, a Szegedi Or-

vostudományi Egyetem rektorát, az egyetem oktatóit, hallgatóit, dolgozóit és a megjelent vendégeket.

Dr. Fodor Géza tanévnyitó beszéde elején mindenekelőtt köszönetet mondott a bizalomért, amely őt tette meg az egyetem rektorává, és megköszönte dr. Márta Ferenc professzornak, az egyetem előző rektorának az elmúlt hat évben kifejtett eredményes és önfeláldozó munkáját. Azokról a feladatokról, amelyek az intézmény vezetőire, oktatóira, hallgatóira és dolgozóira várnak az új tanévben, többek között a következőket mondta:

— Pártunk kongresszusainak határozatai egyértelműen megfogalmazzák az egyetem tennivalóit a kommunista szakemberképzés valamint a tudomány- és káderpolitika terén. E célkitűzések megvalósítása érdekében intézményünk kollektívja és vezetői már nagyon sokat tettek, tehát megkezdett tevékenységet kell tovább folytatni, a megkezdett munka tökéletesebbé tétele érdekében. A feladatok nagysága és az elmúlt években kialakult szervezeti forma az egyszemélyi vezetés mellett szinte egyenrangúan megköveteli az egyetem minden oktatójának vélemény-nyilvánítását és támogatását. A reform célkitűzéseiben az egyetem, köztük a mi egyetemünk számára meghatározott feladatok az eddigi megfeszített munka ellenére is nagyon sok objektív és szubjektív feltétel biztosítását követelik meg a jövőben is. Ezek megteremtése csak kollektív összefogással lehetséges.

Jelentősek azok az eredmények, melyeket egyetemünk a reform terv és program bevezetése, a tananyag korszerűsítése, a nélkülözhető anyagcsere szelektálása, az egymást kiegészítő szaktárgyak előadási, gyakorlati anyagának összeegyeztetése terén eddig elért. Növekedett a gyakorlati oktatási formák szerepe, javult a tankönyv- és a jegyzetellátás. Oktató-nevelőmunkánkat ebben a tanévben is a reform szellemének megfelelően kell javítanunk, alkalmazkodva a tudományos és

technikai haladás hatására megváltozott társadalmi igényekhez. Törekednünk kell hallgatóinknál az új ismeretek önálló megszerzésének, a folyamatos önképzés készségének, az önálló kritikai gondolkodás képességének, a különböző általános és szakmai készségek és képességek fejlesztésének kialakítására. Biztosítanunk kell, hogy oktatásunkban megfelelő szerepet kapjon a hallgatók világnézetének formálása, politikai nevelése. A nevelés eredményesebbé tétele érdekében minden esetben meg kell találnunk a módot az oktatók és a hallgatók közötti szorosabb, személyes munkakapcsolat kialakítására, amelynek fontos feltétele a fiatalokkal való törődés, életfeltételeik, jellemük megismerése. E kapcsolatnak természetesen feltétele a hallgatók kollektív összefogása is annak érdekében, hogy az oktatók munkája valóban elérje célját, a hallgatók is törekedjenek arra, hogy közös munkájuk eredményeként tanulmányaik befejeztével a társadalom hasznos tagjai, helyüket az élet minden területén megálló, kommunista szakemberek legyenek.

Az új tanév küszöbén az egyetem rektora külön szeretettel üdvözölte az egyetem új polgárait, az 585 elsőéves hallgatót.

A rektor ünnepi beszéde után került sor az egyetemen 50 és 60 évvel ezelőtti diplomát szerzett volt hallgatók jubileumi diplomájának átadására. Dr. Kovács István egyetemi tanár, az Állam- és Jogtudományi Kar dékánja ismertette a jubilánsok munkásságát, majd dr. Fodor Géza rektor az Egyetemi Tanács nevében gyémántdiplomát nyújtott át dr. Kun Ferencnek és dr. Nagy Istvánnak. Aranydiplomát kapott: dr. Bally István, dr. Csétri Lajos, dr. Geher István, dr. Hunyadi János, dr. Jenői István, dr. Magyar Ferenc, dr. Osváth Pál, dr. Saárossy József, dr. Schmezzler József és dr. Szabó Sándor.

A kitüntetettek nevében dr. Kun Ferenc mondott köszönetet, majd az egyetem rektora berekesztette a tanévnyitó közgyűlést.

nyugalmazott városi főorvosnak, aranydiplomát dr. Ernyei István szakfőorvosnak, gyémántdiplomát Haranth Dezso és Nyitrai István nyugalmazott gyógyszerészeknek, aranydiplomát dr. Bari Zsigmond, Csillag Pál, Fehér Miklós, Fehérpataki Pál, Huszák Lajos, Kemény Imre, Kovács Sándor, Mányai Lajos és Molnár Mihály gyógyszerészeknek.

Az Egyetemi Tanács határozata értelmében a rektor „Szegedi Orvostudományi Egyetem Kiváló nevelője” kitüntető címet és a vele járó háromezer forintos pénzjutalmat dr. Mezei Géza adjunktusnak és dr. Tráser László adjunktusnak adta át. A „Jó tanuló—jó sportoló” emlékérmét és jutalmat Végh Gizella V. évet végzett orvostanhallgató és dr. Kisteleki András idén szeptemberben orvosdoktorrá avatott volt hallgató vette át az egyetem rektorától.

Ezek után dr. Szontágh Ferenc rektor, az Egyetemi Tanács határozata értelmében a kiemelkedő nevelési munkát végző oktatók-

nak dícsérő leveleket és jutalmakat adott át. Jutalomban és dícséretben részesültek: dr. Csánka Endre docens, dr. Dózsa László tanársegéd, dr. Vissnyovszky László tanársegéd, dr. Imre Ottó adjunktus, dr. Erős István tanársegéd, dr. Szentistváni István tanársegéd, dr. Skaliczky József tanársegéd, dr. Turai Kálmán tanársegéd, dr. Tószegi Anna tanársegéd, dr. Benedek György tanársegéd, dr. Szilágyi Károly tanársegéd, dr. Szöllösi János tanársegéd, dr. Klivényi Ferencné tanársegéd, dr. Simon Lajosné tanársegéd, dr. Stájer Géza tanársegéd, dr. Tóth László adjunktus és Garamvölgyi Istvánné intézeti gyógyszerész; rektori dícséretet kapott: dr. Fleischmann Tamás adjunktus, dr. Tóth Sándor tanársegéd, dr. Szalai László tanársegéd, dr. Lovnócs János tanársegéd, dr. Rosztóczy István tanársegéd, dr. Tóth Lászlóné tanársegéd és dr. Pinyé Jánosné intézeti gyógyszerész.

Az egyetem rektora rekesztette be a tanévnyitó ünnepséget.

Az MSZDP tevékenységéről

Az utóbbi években több értékes könyv jelent meg a JATE Tudományi Szocializmus tanszék oktatóinak tollából a magyar munkásmozgalom történetének egyes szakaszairól, problémáiról. (Rácz Jánosnak az üzemi bizottságok 1945—1948 közötti szerepéről, Csépanyi Dezsőnek a faszizmus munkáseleves problémáiról). A sort a század eleji munkásmozgalom problémáiról megjelent könyv bővíti: A Magyarországi Szociáldemokrata Párt elnevezése és tevékenysége 1906—1911. Szerzője Varga Lajos docens.

A század eleji nemzetközi munkásmozgalom a forrongás, az útkeresés, a revizionizmus és a forradalmi baloldali harc jellemezte. A magyar munkásmozgalomban ilyen élesen nem húzódtak határvonalak, de a pártból belül itt is tevékenykedtek különböző alapállású ellenzéki csoportok.

Az ellenzék tevékenysége a Magyarországi Szociáldemokrata Pártban belül az 1905—1906-os politikai válság után bontakozott ki. A párt, amely a XX. század elején tömegpárttá vált és a progresszív élén haladt, túlságosan sematikus alkalmazta a nyugat-európai munkásmozgalmi tapasztalatokat az országban, a kelet-európai valóságban gyökerező magyar társadalom problémáira nem tudott adekvát marxista feleletet adni, a súlyos feudális maradványokkal terhelt magyar társadalom demokratikus fejlődését megoldottnak vélte az általános választójog kivívásával. A pártvezetés és előlépése érdekében hajlandó volt taktikáját és állásfoglalását a dinasztiahoz és a kormányhoz kapcsolni. E paktum-

kész politikával szemben bontakozott ki az ellenzék tevékenysége, amely különösen két harcoss — a jeles marxista társadalomtudós, Szabó Ervin és a későbbi mártírhalált halt kommunista, Al. pári Gyula — tevékenységében öltött testet.

Szabó Ervin látta a szociáldemokrácia belső válságát, de a megoldást a szindikalizmus útvesztőjében vélte megtalálni. Nem értette meg a forradalmi proletárpárt vezető szerepét. Munkásságában azonban a pártvezetés csak bomlasztó tevékenységet látott, s ez a vita eredménytelen lezárásához vezetett.

Az Alpári Gyula vezette ellenzéki csoport a pártvezetésnek a dinasztiaival és a mindenkori kormánnyal folytatott reformista alkudozásait leplezte le. A pártból való kizárása (1910) után pártalapítási kísérlettel próbálkozott, amely azonban átgondolt elvi platform nélkül nem szolgálhatta a reformista pártvezetés elleni harcot.

A könyv nagy érdeme, hogy az említett ellenzéki csoportokon kívül más, eddig nem ismert ellenzéki csoportokról is írt, feltárja azok eltérő vonásait. A nyomtatott források mellett elsőként használta fel a németországi baloldali sajtó anyagát.

A szakmai eredményeken túl a mű értékét növeli görögületek stílusa, amely világosságra és tömörségre törekvő mondataiban jut kifejezésre.

A mű a század eleji magyar munkásmozgalom problémáinak megértéséhez nélkülözhetetlen segítséget nyújt.

N. L.

Orvostudományi Egyetem

Az egyetem központi épületének aulájában szeptember 13-án délelőtt dr. Szontágh Ferenc egyetemi tanár, rektor nyitotta meg az Orvostudományi Egyetem 1973/74-es tanévét. Az Egyetemi Tanácsa nevében köszöntötte a megjelenteket — többek között dr. Tóth Erásébet, az Egészségügyi Minisztérium szakreferensét, dr. Agoston Józsefet, a megyei pártbizottság titkárát, Sipos Gézát, a városi pártbizottság első titkárát, Hantos Mihályt, a megyei tanács elnökhelyettesét, dr. Fodor Gézát, a József Attila Tudományegyetem rektorát, — az egyetem oktatóit, hallgatóit, dolgozóit és a vendégeket.

Tanévnyitó beszéde elején dr. Szontágh Ferenc rektor ismertette az egyetem vezetésében bekövetkezett személyi változásokat, kinevezéseket, s azt, hogy az elmúlt tanévben az egyetem oktatói és dolgozói közül kik részesültek kitüntetésben. Megemlékezett az előző oktatási évben elhunyt dr. Julesz Miklós Kosuth-díjas egyetemi tanárról.

Beszámolt az egyetem oktatóinak nemzetközi elismeréséről, a külföldi kapcsolatokról és tanulmányutakról. Bejelentette, hogy az 1972/73-as tanévben az egyetem 45 oktatója volt külföldi tanulmányúton, s 82-en vettek részt különböző külföldi tudományos kongresszusokon. Ismertette az egyetem belső életének múlt tanévvel legjelentősebb eseményeit, közülük külön kiemelve azt, hogy a Csongrád megyei Tanács és az Orvostudományi Egyetem között 1973. május 15-én együttműködési megállapodás jött létre. A megállapodás célja, hogy a kölcsönös érdekeknek és lehetőségeknek megfelelően a megyei egészségügyi intézmények, valamint az egyetemi tanszékek között olyan szakmai kapcsolat és együttműködés jöjjön létre, mely a lakosság magasabb szintű egészségügyi ellátását, ehhez a kedvezőbb feltételek megteremtését, és ugyanakkor az egyetemi oktatómunkájának, az orvos-, fogorvos és gyógyszerészhallgatók gyakorlati oktatását is segíti. Beszámolt az 1973. június 21-én tartott összehívott értekezletről, a kari tanácsok és az egyetemi tanács újválasztásáról.

Dr. Török Judit, az orvosegyetem KISZ-titkára köszöntötte az elsőéveseket. (Fotó: Ruszkai Károly)

Megállapította, hogy az elmúlt három év alatt a testületi szervek munkájában jelentős fejlődést ért el, a feladatok és az egyetemi demokrácia fejlesztése terén. A gyógyítómunkáról beszámolva ismertette, hogy az egyetemi klinikák léptét tartva az igényekkel, az elmúlt három évben — dacára a mostoha elhelyezésnek, illetőleg épületviszonyoknak — olyan szakágazatokat működtetnek, amelyeknek országos vonzása van.

Emlékeztetett arról, hogy az elkövetkezendő időben az egyetem egyik fő feladatának tekintik, hogy beruházásokkal, rekonstrukciókkal segítsenek a jelenlegi súlyos kubatúra gondokon. Ez év végére a 85 fős új nővérszállást, 1974. végére az I. sz. Sebészeti Klinika emeletreépítése, 1975. szeptemberének végére a Művese Állomás és 1975. első felévére az I. és II. sz. Belklinika Intenzív Osztályának átadását irányozták elő.

Az egyetem kutatómunkájáról elmondta, a cél továbbra is az, hogy az országos kiemelt kutatási témáknál az intézetek együttműködése, a nagyműszerek koncentrált kihasználása és tervezése fejlődjön.

A rektori beszámoló az egyetem gazdasági elátlottságának elemzésénél külön kiemelte, hogy az új ösztöndíjrendelet kapcsán a hallgatószámot érintő diákjóléti kiadások tavaly emelkedtek. A Szegedi Orvostudományi Egyetem 1638 hallgatójának (közöttük 134 külföldi diáknak) ösztöndíjazására és különböző diákjóléti célokra az 1972/73-as tanévben összesen 9 millió 931 ezer forintot fizettek ki. A hallgatók 44 százaléka (731 fő) lakik diákközhelyen, illetve kollégiumban. Ebben a tanévben 327 medikus kezdte meg tanulmányait orvosegyetemünkön.

Dr. Szontágh Ferenc rektor beszéde végén külön köszöntötte az elsőéveseket, majd átadta a szót dr. Török Juditnak, a KISZ Egyetemi Bizottsága titkárának, aki szintén üdvözölte az egyetem új hallgatóit. Ezt követően dr. Guba Ferenc egyetemi tanár, az Orvostudományi Kar dékánja és dr. Kedvessy György egyetemi tanár, a Gyógyszerésztudományi Kar dékánja ismertette a karokhoz vas-, gyémánt- és aranydiploma kiadása iránt benyújtott kérelmeket. A SZOTE rektora az Egyetemi Tanácsa nevében vasdiplomát adott át dr. Mogán Béla

Kollégiumfelújítás — izgalmakkal

Szeptember 11-én délelőtt még azt latolgatták az illetékesek, hogy hová helyezték el az Apáthy István kollégium lakóit. Délután azonban már üzemképes állapotba kerültek a melléképületek és mindössze három hálószobába nem lehetett beköltözni.

A szeptember eleji rohamunkat tehát siker koronázta. Szeptember első napjaiban ugyanis kérdéses volt 184 orvos- és gyógyszerészhallgató sorsa. Rá gondolni is rossz, milyen kényszermegoldásra került volna sor, határidőmulasztás esetén.

— Valóban így van — mondta Pignitzki György a SZOTE kollégiumaink igazgatója.

— Pedig sokáig úgy volt, hogy kényszermegoldás után kell néznünk. Az Orvostudományi Egyetem állami és pártvezetése azonban szívügyének tekintette a határidő pontos betartását. Berenesi professzor például naponta megjelent a kollégiumban és ellenőrizte a részfeladatok elvégzését. Sokat jelentett az is, hogy a legkritikusabb pillanatokban a város állami és pártvezetése is az egyetem mellé állt. Dícséret illeti a Városgazdálkodási Vállalat vezetőit és dolgozóit. Jóval tagább határidőt is megjelölhetek volna szerződéskötéskor, azonban ismerve nehézségeinket, vállalták a szeptemberi terminust. Mindent összegezve, kijelenthetem: az építőipartól nem várt jóindulatot és munkafegyelmet kaptunk.

Az utolsó napok erőfeszítései-

nek eredményeként tehát régi otthonukban kezdték a tanévüket a kollégium lakói. A munkálatok azonban még tartanak. A zsúfoltság, a rendtelenség, és a folyosói munkázatok egyelőre még zavarják a pihenést, a szellemi tevékenységet. Ilyen körülmények között valóban nehéz demonstrációkra készülni, de egy kis türelemmel, megértéssel túl kell tenniük magukat a hallgatóknak a nehézségeken. Hogy meddig tart még ez a szükségállapot? Kiss József építésvezető szerint szeptember 31-én befejeződnék az első ütem munkálatai. Ekkorra elkészülnek a zuhanyozók, a boiler, főző- és mosókonyha helyiségek.

Mikor az építőiparban szokatlan bravúrról, az átadási határidő betartásáról érdeklődtünk, a szakember így válaszolt: — Az utolsó turnusban 18 hallgató segítette munkánkat. Derekan helytálltak. Mi szakmabeliek igyekeztünk példát mutatni. Nem volt ritka a túlórázás és az is sokat lendített, hogy munkaerő át-szervezés révén szaporodott az itt dolgozó szakmunkások száma.

Jövő nyáron azután következhet a felújítási munkálatok második ütemének végrehajtása. Ennek keretében kerül sor a villanyvezeték hálózat kicserélésére és az ezzel kapcsolatos szerelő és kőműves munkák, valamint a festés és mázolás elvégzésére. Reméljük, jövő ilyenkor egy korszerű, minden igényt kielégítő kollégiumot mondhatnak otthonuknak az „apáthysok”.